СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 302. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 31-го грудня 1941. No. 302. Jersey City, N. J., Wednesday, December 31, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Американські Субмарини Затопили Два Японські Кораблі - Манільський Залив Бомбардовано 3 Години - Японці Плянують Наступати на Сінгапор з Ріжних Боків - Британський Наїзд на Норвезьку Пристань

ЗНИЩЕНО ДВА ВОРОЖІ КОРАБЛІ ТА ЗІСТРІЛЕНО ЧОТИРИ БОМБОВИКИ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що американські субмарини знищили два японські кораблі, один з військом, а другий з постачанням. Комунікат рівнож подає, що більша скількість японських літаків бомбардувала Манільський Залив, головно твердиню Корегідор. Підчас того нападу американці зістрілили 4 японські бомбовики. Хоч японці висадили свіжі війська на остров Лузон, проте начальний командант американської й филипинської армії ген. Доглас МекАртур доносить, що його війська, повні запалу, далі держать свої позиції та ставлять японському наїздникови завзятий опір. Найголовніші його сили є сконцентровані в Провінції Пампанга, де значні японські відділи стараються пробити собі шлях до Манілі. Американські війська рівнож держать наїздника в околиці заливу Лінгаен. Військові кола припускають, що бомбардування Манільського Заливу може бути вступом до японського десанту на столицю Филипинів зо сторо[ни]

[Бр]итійський прем'єр Чорчил [пр]ибув до Оттави

ОТТАВА (Канада). — Премієр Винстон Чорчил, закінчивши свої наради у Вашингтоні, прибув до столиці Канади, повитаний представниками влади та тисячами канадійських горожан, які вийшли йому на зустріч. В привітальній промові до канадійців Чорчил заявив, що поміч Канади на протязі двох років війни була великодушною та причинилася у великій мірі до тих успіхів, які осягнула Велика Британія. Премієр Канади Мекензі Кінг відповів, що Канада буде далі допомагати чим тільки може, щоб причинитися до успішного закінчення цеї війни. Британський премієр плянує ряд конференцій з канадійським урядом як рівнож відвідини канадійського парляменту в Оттаві.

ШУКАЮТЬ ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ ФРАНЦУЗЬКИХ ОСТРОВІВ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол та британський амбасадор лорд Галифекс відбули конференцію в справі захоплення „вільними французами" островів Ст. Пєр і Мікельон, одначе не відомо, чи осягнено яке порозуміння. Окупація тих островів фльотою ген. де Голя минулого тижня спричинила в аліянтських кругах певне заміщання, а департамент стейту осудив цю акцію як самовільну. Америка хоче за всяку ціну вдержати нормальні дипльоматичні зносини з урядом маршала Петена, а острови Ст. Пєр та Мікельон, хоч лежать при берегах Канади, були під владою Віші.

ЯПОНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ЗА МНИМІ „ВБИВСТВА" СВОЇХ ПІДДАНИХ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд заявив, що протест Японії в справі здогадливих вбивств американцями десяти японських підданих на острові Мінданао, є спробою японського уряду відвернути увагу світа від бомбардування ними отвертого міста Манілі. Заявляючи, що всякі самочинні випади проти підданих Японії булиб піддані під розгляд судових властей, департамент стейту опрокинув щирість японського протесту. Протест був зложений за посередництвом швайцарського посольства, яке перебрало представництво японських інтересів на Филипинах.

БАРКЛІ ЗАПОВІДАЄ БОМБАРДУВАННЯ ТОКИЯ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Барклі, провідник про-урядової більшости, заявив, що японський зрадливий напад на Перл Гарбор та бомбардування японцями міста Манілі дають американським летунам право бомбардувати безпощадно столицю Японії Токіо. Описуючи японську „садистичну жорстокість та нехтування всякої приличности", він заповів, що прийде день, коли американська повітряна сила зможе заподіяти Японії далеко більші шкоди ніж ці, що їх японські летуни завдають филипинському народови. Сенатор Тайдінгс, спів-автор законопроекту про незалежність Филипинів в 1946. р., заявив в радіовім привіті до филипинців, що вони одержать цю незалежність, а японські наїздники будуть прогнані.

АРГЕНТИНА ЗАКЛИКАЄ СВОГО АМБАСАДОРА З З БЕРЛІНА

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). —. Повідомляють, що аргентинський уряд закликає з Берліна свого амбасадора Едуарда Олівера, щоб він здав обширні звідомлення з політичної ситуації в Европі. Є це мабуть у звязку з конференцією всіх американських держав, що пічне свої наради в столиці Бразилії Ріо де Жанейро дня 15. січня 1942.. р.

АДАМІК БУВ ЗЛЕ ПОІНФОРМОВАНИЙ ПРО УКРАЇНЦІВ, КАЖЕ ПАНІ РУЗВЕЛТ

Редактор „Юкрейніен Віклі", Степан Шумейко, вислав листа до Пані Френклин Д. Рузвелт з нагоди, що вона згадала у своїй колюмні про „Ту Вей Пеcедж", найновішу книжку Люї Адаміка, поручаючи всім її прочитати. Ред. Шумейко звернув увагу Пані Рузвелтовій на той уступ у згаданій книжці, в якому звязується український рух з націстівським. Він стверджує, що те, що пише п. Адамік про американських українців, є помилкове й основане на фальшивих інформаціях. До цього залучив він те число „Юкрейніен Віклі", де в редакційній статті ті справи були обширно вияснені й де були факти, якими виказувано помилковість Адаміка.

Пані Рузвелт, у листі з її власноручним підписом з 26. грудня 1941, дякує п. Шумейкови за письмо і „Юкрейніен Віклі" і пише таке: „Я є певна, що п. Адаміка зле поінформовано про американських українців, бо він є дуже гарною людиною".

АРЕШТОВАНО 71 ГОРОЖАН ЯК „ПЯТО-КОЛЮМНІВЦІВ"

ВАШИНГТОН. — Департамент справедливости повідомляє, що з його припоручення арештовано 71 американських горожан, запідозрених в проти-американській діяльності. Всі вони є німецького, італійського та японського походження, та майже всі замешкували Гавайські острови. Департамент рівнож видав розпорядок, на основі якого піддані тоталітарних держав, що замешкують Злучені Держави, мають віддати фотографічні та коротко-хвилеві радіові апарати. Замітне є це, що цей розпорядок не відноситься до горожан Болгарії, Мадярщини, Румунії та Фінляндії, які то держави є у війні проти Росії, Великої Британії та Америки (з виїмком тим, що Фінляндія й Америка не воюють між собою).

МАСОВІ НАЛЕТИ БРИТІЙСЬКИХ ЛІТАКІВ

Британські літаки масово бомбардували німецькі промислові центри і торговельні та воєнні порти. Тих масових налетів британці не виконували вже від двох місяців. Бо німці мали знайти дуже добрий спосіб стягання британських літаків вниз. Тепер — з того видно — британці знайшли якийсь спосіб, щоб охоронятись перед німецьким способом. Британські літаки ґрунтовно бомбардували промислові центри в Рурщині, а також прибережні німецькі бази на тисяч-милевім фронті, від Норвеґії до Франції. Британські власти обчисляють, що німці на советськім фронті втратили 35% своїх літаків. Число їх літаків постійно малїє, в той час коли число літаків аліянтів постійно росте вгору. І в Лібії в останніх пару тижнях німці втратили біля 500 літаків.

НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ НІМЦІ СТАВЛЯТЬ ЧИМРАЗ БІЛЬШИЙ ОПІР

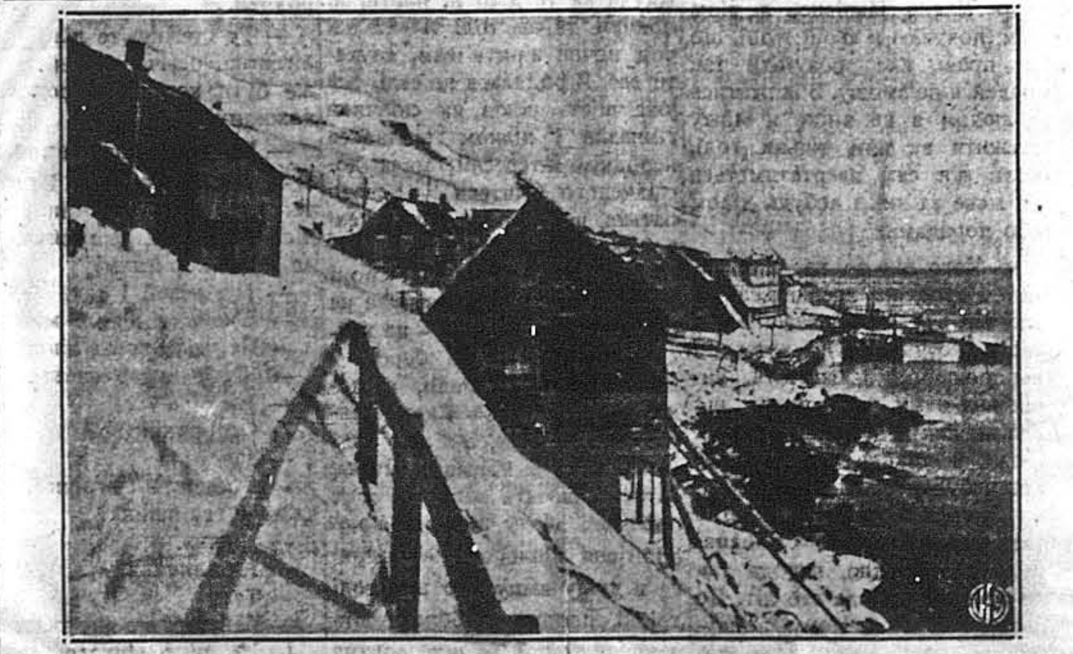
Совєтські звідомлення говорять, що німці ставлять чимраз більший опір, а навіть в кількох місцях повели протинаступ. Вслід за тим совєтські війська за останню добу не відобрали від німців більших територій. Тяжкі бої ведуться головно над рікою Протва. Причиною, що совєтські війська не можуть повести сильнішого напору на німців, як це подають совєтські звідомлення, є також це, що впав дуже глибокий сніг і він утруднює операції й совєтським військам.

ЯПОНЦІ НА МАЛЯЇ ПОСУВАЮТЬСЯ

Японські війська на півострові Маляя знов посунулись значно вперед і захопили Іпоґ. Внаслідок сильного опору з боку британців в тих околицях ведуться завзяті бої. Японці поносять великі втрати, говорять британські звідомлення.

СЕРБИ ПОВЕЛИ ОФЕНЗИВУ

Підпольна сербська армія повела широку офензиву проти німецьких окупаційних військ. Німці відступають в напрямку Білгороду.

ДО ЗАНЯТТЯ ФРАНЦУЗЬКИХ ОСТРОВІВ. —Вид вкритого снігом побережа невеличкого французького острова Ст. Пієр, що його захопили моряки „Вільної Франції".

ІДЕН ВЕРНУВ ДО ЛОНДОНУ

ЛОНДОН. — Британський міністер закордонних справ, Антоні Іден, вернув з Советів до Лондону. Вслід за тим англійська преса розписується про ті успіхи, які Іден осягнув в часі своїх двотижневих переговорів з совєтським урядом. Сам Іден говорить багато про велику гостинність з боку совєтських властей, якою вони його зустрічали. Розмови велись довкола двох справ: успішного закінчення війни і повоєнного укладу Европи. Щодо першої справи, яка, як це зазначує Іден, стояла на першім місци, то обі сотрони прийшли до цілковитого порозуміння. Також було порозуміння відносно другої частини нарад, а саме, відносно повоєнного укладу. Але як той уклад має виглядати, англійська преса не подає. Зазначує лише, що коли ходить про повоєнну Европу то між Британією і Совєтами не прийшло до ніякої писемної умови. Все кінчилось на словах. Ті розмови, подає далі англійська преса, були частиною тих дипльоматичних розмов, які вели в Вашингтоні Чорчил з Рузвелтом. Чорчил і Рузвелт діставали точні інформації про те що діялось в Куйбишеві. Іден, підчас свого побуту в Совєтах, відвідав також фронт і опісля говорив, що совєтська армія держиться дуже добре.

НАЇЗД НА НОРВЕЖСЬКІ ОСТРОВИ.

ЛОНДОН. — Англійська преса широко розписується про наїзд британських військ на два норвежські острови, що лежать між прибережним містом Трондгайм і Берґен. Наїзд на ті острови виконали спеціяльні британські відділи, звані „Командо", при помочи літаків і фльоти. Воєнні кораблі наперед розбили німецькі прибережні батерії, що хоронили островів. Опісля їх літаки створили димову заслону і уможливили британським відділам висісти на берег. Там розпочалась завзята боротьба між німецькою залогою, що начисляла кілька сот вояків і британцями. Частину німців вибито, а частину забрано в полон. Британці понищили все на островах, зокрема понищили всі мілітарні обєкти. Полонених, серед яких було також кількох норвежських цивільних „Квізлінґів" забрано в полон. Підчас тих операцій притійці втратили 13 літаків. Німці втратили вісім кораблів.

ЯПОНСЬКА ТАКТИКА БІЛЯ СІНҐАПУРУ.

СИНҐАПУР. — Військові знавці, слідкуючи пильно за тим, що роблять японці, приходять до переконання, що японці окружають зо всіх сторін Синґапур, бо хочуть взяти ту найважнішу британську морську твердиню на Далекім Сході неушкодженою. Вони захоплюють довкола неї ріжні острови і той перстень чимраз більше затісняють. Японці припускають, що головною базою аліянтських операцій на Далекім Сході буде Австралія. Синґапур буде фронтовою лінією. Якби японцям вдалось взяти Синґапур настільки неушкодженою, що з неї вони моглиб продовжати свої морські операції, та війна перехилиласяб значно в їх користь.

ТОЙО МОЛИТЬСЯ ДО БОГИНІ СОНЦЯ.

ТОКИО. — Японський премієр Тойо удався на процу до вівтаря богині Амутераси, яка, за віруванням японців, породила кілька тисяч літ тому першого мікада. Прямим нащадком того першого мікада є теперішній мікадо. Тойо просив богині, щоб допомогла японцям осягнути перемогу. Водночас японський уряд опублікував вістку, що в Куйбишеві, тимчасовій совєтській столиці, ведуться переговори між Японією і совєтським урядом, в ціли поширення рибацьких прав на совєтських прибережних водах.

ПОЛЕМІКА МІЖ ФАШИСТІВСЬКОЮ І КАТОЛИЦЬКОЮ ҐАЗЕТОЮ.

БЕРН. — Недавно фашистівська газета „Рома Фашіста" написала статтю, в якій говорила, що підчас війни нарід мусить визбутись старомодної моралі і мусить стверднути так, щоб ненавидіти цілим серцем ворога і уживати всіх засобів, аби зробити йому кінець. Католицька газета „Італія" дала на це гостру відповідь і заявила, що глибоких християнських засад моралі не можна відкидати ні в час миру ні в час війни. Вони є постійні.

ЗМІНИ В ГІНДУСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ НАСТРОЯХ.

НЮ ДЕЛЬГІ. — Гіндуський націоналістичний конґрес задумує змінити своє становище супроти Британії і хоче ухвалити резолюцію, що приступає до тісної співпраці з британськими властями на час війни. Магатма Ганді, провідник гіндуських націоналістів, далі стоїть в опозиції до британських властей і він уступив би з провідництва в конґресі, якщоб перейшла та резолюція. Проте так виглядає, що та резолюція буде ухвалена.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Багато Боєвих Фронтів, Одна Війна

Хоча Америка від кількох днів мала натяки на небувалу візиту, всетаки, коли тиждень тому оповіщено радіом, що премієр Великої Британії, Містер Чорчил, тепер є в Білому Домі на конференції з президентом Рузвелтом, вістка цілу Америку зелектризувала. Витала вже Америка в Білому Домі немало достойних гостей, — були навіть з Великої Британії ще більше визначні гості, як тепер, — але певно не було для такої візити так важної хвилі, як тепер.

Мала ця візита місце в хвилі, коли розпочата тоталітарними державами війна обхопила вже просто всю земську кулю. До війни тоталітарних держав приступила Японія, атакуючи Америку, Англію й їх аліянтів на Далекому Сході й Тихому Океані. Від цього часу маємо вже два театри війни: західний, з трома фронтами: російським, англійським і африканським, та східний, що вже відразу має кілька фронтів: попри старий, китайський, ще нові: филипинський, маляйський і кілька менших.

Через події останніх тижнів найшлася остаточно в війні Америка, і найшлася зовсім не так, як нам говорили націвські агенти, свідомі й несвідомі. Найшлася не через інтриґи американських політиків, але через напад тоталітарних держав. Акції цих агентів можуть завдячувати тоталітарні держави це, що Америка найшлася в війні не підготована так, як цього хотів американський уряд. Факти на фронтах показали далі американцям повну брехливість пропаґанди тоталітарних аґентів, що мовляв Америка воює за свої імперіялістичні інтереси. Через невмолимі факти історії останніх тижнів пізнали американці, що їх край тепер воює властиво за самі основи свого існування.

Супроти цих фактів не було справді нічого надзвичайного в тому, що дві головні потуги, що воюють проти тоталітарних громил, відбули спільні наради. Що таких нарад треба було, на це натякували мовчки донесення, що британська повітряна фльота на Далекому Сході була слаба, бо Велика Британія потребувала літаків в Африці, або донесення, що американська фльота на Тихому Океані була ослаблена потребою допомоги Британії на Атлантику.

Що мала досягнути ця конференція, знову на це вказали такі факти, як повна саможертви для аліянтської справи кампанія голяндських військ і літаків на Далекому Сході. Ця кампанія голяндців показала, які великанські прислуги міг би віддати кожний союзник, якби всі стоячі аліянтам до розпорядимости сили находилися під одною командою.

Американське громадянство має надії, що на конференції в Білому Домі покладено основи під таку координацію всіх аліянтських сил в одну боєву цілість, що готова на жертви на поодиноких фронтах, ба навіть театрах, щоб лише добитися перемоги в війні.

БИДЛ В ОБОРОНІ НЕ-ГОРОЖАН

Вашингтонська адміністрація докладає усіх можливих зусиль, щоб вдержати в цілому краю повний спокій та єдність, щоб таким робом використати кожну одиницю і всі засоби для оборони краю. Є це розумна, далекосягаюча політика, коли іде про інтереси краю. Але вона має ще одну важну ціху. Таку, що відповідає найкращим традиціям демократії. Вона бере в оборону одиницю. І то не тільки громадянина, але й таку одиницю, яка є чужинцем.

Воєнні часи — це часи розбурханих пристрастей. Часи ненависти людини до другої людини, якщо вона іншої національности, іншого коліру шкіри, чи навіть іншої віри. На тому тлі буває всюди повно трагедій. Не оминути їх і тим, що живуть на американській землі, чого доказом є минула війна. Все те добре знає і передбачує наш уряд. І коли подає, що через війну арештовано досі до 3,000 чужинців, головно тих, що є горожанами Японії, Німеччини й Італії, то додає, що чужинців є в Америці понад 5 міліонів. А генеральний прокуратор Бидл ще признає, що й між тими арештованими може бути повно цілком невинних. Саме задля тої цілі встановлено окремі суди, що будуть переслухувати усіх тих арештованих і кого треба звільнять, що певно станеться.

Та особливо важне те, що генеральний прокуратор каже про тих не-горожан, що працюють по фабриках, головно тих, що займаються воєнною продукцією. Отже, і це дуже важне, генеральний прокуратор Бидл називає прямо глупотою і не-патріотизмом таке поступовання фабрикантів, де вони звільнюють з роботи не-горожан, занятих у їхніх фабриках, ніби тому, що ті робітники є піддані таких держав, з якими Злучені Держави в війні, чи тому, що вони не-американські горожани, з тим самим такі, що їм не можна довіряти.

Ґенеральний прокуратор вважає ось таких фабрикантів, що так поступають, шкідниками. Він каже, що уряд сам дасть собі раду з тими, що ділають на шкоду держави. А ті, що самі такі справи вирішують, поступають самовільно й вносять заколот, бо величезна більшість чужинців є льояльна. Між ними є багато таких, що втікли з чужих країв, бо не могли знести диктатур і переслідувань. І є між ними такі, що їм уже полягли сини на Пацифіку чи деинде, що як добровольці вступили до американської армії, маринарки чи до летунської служби.

Звертаємо увагу на ось такі заввваги генерального прокуратора. Між тими чужинцями можуть знайтись і ті, що є з українського походження. Що більше, доходили до нас чутки, що усувають часом з робіт і таких, що є громадянами цього краю. Коли генеральний прокуратор бере втаку сильну борону чужинців, то щож доперва скаже він, коли дійдуть до нього відомости про те, що десь у якійсь фабриці позбавляють роботи горожан задля того, що вони мають „чужинецькі призвища" чи щось подібне. Тому треба памятати, що кожному можуть бути заподіяні несправедливости в таких часах як теперішні, але для кожного є отворені двері доходити справедливости. Як бачимо, сам генеральний прокуратор накликає весь загал, щоби задержав холоднокровність і сам „не розправлявся" з тими, що їх підозріває, а залишив це владі, щоб вона зробила доходження і евентуально покарала винних.

Ось ті запевнення генерального прократора є свого роду запорукою, що Злучені Держави не хочуть іти слідами тоталітарних держав, а намагаються дбати про охорону держави, шануючи, оскільки це тільки можливе, індивідуальну свободу та охороняючи горожан як і не-горожан перед такими переслідуваннями, що їх звичайно спричиняє воєнна гістерія.

Передбачування Подій

Передбачувати в ґазеті ріжні світові події це те саме, що купувати на сплати ріжні речі. Купуючи на сплати ми заздалегідь задовжуємо свій прихід і зужитковуємо ті гроші, яких ще не заробили. А вгадуючи наперед ріжні світові події, ми наперед зужитковуємо ті новинки, які ще не стались, а якими ми пізніше маємо заповняти сторінки ґазети.

Коли вгад не вдасться і новинка наперед передбачена не сповниться, це не приносить для ґазети великої користи. Колиж угад вдасться і новинка сповниться так, як її передбачувано, ту новинку треба знов поміщувати в ґазеті. А другий раз вона вже не має тої примани, що перший раз.

Якщоб угадування подій мало виключно приємне, розривкове завдання, мабуть булоб далеко економічніше наперед подій не вгадувати. Але угадування подій має не лиш розривкове значіння. Воно має також практичне значіння. Бо від угадування подій залежить дальший плян нашого життя. До того, що має статись, ми стараємось приспособити наше життя та належно до нього приготуватись.

Наприклад, вгадування — коли закінчиться війна, може мати виключно забавне, розривкове значіння, але також може мати й дуже практичне. Припускаючи, що війна потриває довго, чоловік цілковито інакше укладає собі життя, ніж тоді, коли він припускає, що війна потриває коротко. Отож, угадування важної події таки дуже потрібне для кожного звичайного чоловіка.

Тимбільше таке угадування потрібне для якогось народнього проводу. Провід це фактично ніщо інше, тільки правильне угадування будучих подій і відповідне приспособлення провідних напрямних до тих подій; з тим, зрозуміло, додатком, що події люди сами викликують і люди можуть їх наґинати в один бік а до другий. Провід відноситься вцілости до будучого, хоч у своїй основі він бере під увагу сучасність та минувшину. Провід все звернений до тої частини шляху, якій ще нами не перемашерований, а не до тої, що ми його вже перемашерували. Провід це виразне вказання з боку провідника куди завертати вправо, куди вліво, а коли йти далі просто. Провідник, який точно не вказує пальцем, який уживає двозначників там, де треба найвиразніших інструкцій — не є ніяким провідником.

Будучину вгадати дуже важко. Нормальна людина в ніякому разі не може напевно знати, що якась подія станеться якраз так, як це вона собі уявляє. Сумніви має кожний провідник, хочби які мав передбачаючі здібности. Проте, добрий провідник, обчислюючи всі можливости, якими можуть побігти дані події, вибирає із тих можливостей один якийсь шлях і говорить, що тим шляхом повинен ступати той гурт людей, що він ним керує. Він говорить це виразно і отверто, без ніяких додатків, при помочи яких опісля міг би викрутитись від відповідальности. Справжній провідник не звалює відповідальности на інших, а навпаки, за все відповідає сам; а навіть склонний перебрати чужі провини на себе самого.

Кажуть, що кожний нарід має таких провідників, на яких заслугує. Це свята правда. Нарід, який має в собі чимало життя і енерґії, який хоче щось робити, кудись йти, чогось добиватись — добирає собі таких провідників, які вміють уявляти собі будучину і вести нарід до намічених цілей. Подібно, як якийсь гурт людей, що вибирається в далеку і невідому дорогу, добирає собі такого провідника, що знає дану околицю і на кожним роздоріжжі вміє показати виразно рукою куди треба йти — так й цілий нарід, що дійсно рветься до сповнення своїх національних ідеалів, шукає собі таких провідників, які передбачають події, вміють на кожним роздоріжжі виразно показати пальцем куди треба йти та які опісля вміють за вказаний шлях перебрати відповідальность.

Нарід, який не дуже рветься вперед, який не має виразно скристалізованих хотінь і бажання свої ідеали реалізувати, подібно як гурт людей, що не задумують йти, а засілись до приємної балачки, добирає собі на провідників балакунів, весельчаків, демагогів, які вміють викликати в слухачів приємні чуттєві зворушення, а не осягати якихось конкретних цілей. Нарід, який дійсно хоче кудись йти відразу зорієнтується, коли ним хтось зле керує; або коли ним хтось цілком не керує. Дійшовши до якогось роздоріжжя, він від провідника зажадає виразної вказівки. Не діставши її, він зміркує, що має перед собою обманця. Також діставши лиху вказівку він, йдучи постійно вперед, таки зчасом переконається, що та вказівка була лиха. В обох випадках він зорієнтується в чім діло. Зате нарід, що сидить на місці, нарід статичний, не має потрібних критерій, при помочи яких він мігби добирати собі відповідний провід. Він тоді задоволяється балакуном, обманцем, чи демагогом, що приємно побуджує його чуття й плете йому небелиці. Яка ріжниця для статичного народу, чи той провідник дійсно знає дані околиці, чи їх не знає? Всеодно нарід не задуме у в ті околиці запускатись. Все одно говорення про якусь подорож це тільки казка, приємне повідання, а не пекуча дійсність. Статичний нарід хоче балакунів, а не дійсних провідників. Він їх має і на них вповні заслугує.

Статичний нарід не має критерій в доборі справжніх провідників. До того дехто скаже: „Алеж це завдання справжнього провідника розбудити нарід зо сну і перемінити його зо статичного в динамічний. — Правда. Це виглядає на зачароване коло. Об це розбились не одні надії й не одного народу.

Словінці Під Обухом Окупації

Словінці — малий словянський народець, що замешкує північно - західну частину колишньої Югославії, не є виїмком у тому великому нещасті та трагедії, які переходять всі словянські народи. Коли закінчилася перша світова війна, хорвати, словінці й серби об'єдналися спільно в одно „словянське королівство", яке приняло назву Югославії та було фактично у руках сербської більшости. 23 роки пізніше, цебто весною 1941 р. королівство це, підміноване давніше німецькими інтриґами, розлетілося під ударом німецьких повзів, літаків та величезної армії. Зломані хвилево, але непоконані духом серби, не викинули з рук зброї, але [illegible] лі боряться під [illegible] ковника Драґи [illegible] бо не хотіли піти за ґенералом Недічем на співпрацю з німецьким окупантом. Хорвати, що є другим по числі народом Югославії, одержали „самостійність" та безліч німецьких та італійських аґентів, які „помагають" хорватам правити їхньою „самостійною державою". Словінці й того не дістали.

Первісним пляном Гітлера й Мусолінія, як виходить, не було цілковите знищення Югославії. Вони не хотіли зуживати своїх сил для війни з цею словянською державою, а хотіли опанувати Югославію так, як вони це зробили з Мадярщиною, Румунією та Болгарією. Й тому виграваліи хорватів проти сербів і навпаки. Щойно поведінка Гітлера з чехами, а найголовніше, його розправа з Карпатською Україною, отворила сербам і хорватам очі, що подібна доля чекає й обидва ці народи. Тому вони перед самим їх кінцем почали поспішно ліквідувати свої старі порахунки та шукати шляхів порозуміння. Та було це вже запізно.

Та найгірше вийшли на тому словінці. Ще по заняттю Австрії німецькими військами, гітлерівська адміністрація повела ліквідаційну політику у відношенні до тої словінської меншини, що замешкувала австрійську провінції Каринтію. Югославія протестувала проти тої політики, але безуспішно. Не могла Югославія сподіватися ніякої помочі зо сторони Італії, яка сама провадила екстермінаційну політику супроти словінців в тих територіях, які вона забрала на основі Сен Жерменського Договору від Австрії.

Ці словінці, головно з околиць Венеції та Трієсту та Істрії, не затратили своєї національної окремішности. Серед італійських поселенців в Лібії є багато словінців, які радо

(Докінчення на стороні 3-тій)

НА СЕЛІ

Повість

(24) М. ШКОЛИЧЕНКА

А для цього, як я сказала вже, треба знати і народню вдачу, і його погляди на все, радости, кривди, нужду, інтереси духові і матеріяльні, запомагати в тих інтересах і всіма силами настоювати, щоб вони здійснились.

— Я так людей не знаю.

— Так треба знати. На що лізти тоді на село, на що скаржитись на свою бездільність? А коли вже осілись тут, так мовчіть, думайте тільки про себе та свої інтереси. Колиж хочете зробитись народови корисним, так довідайтесь, хто він, чого бажає і як живе, і довідайтесь не по панському, не поверхово, а дізнайтесь до всього так, щоб той самий народ не міг ні дурити, ні експльоатувати вас; щоб кожне його прохання, кожна фраза була відома вам ясно і тонко, щоб сльози народні уміли ви поділяти на сльози щирі і сльози експльоататорські, щоб у проханнях його зуміли бачити і правду і брехню, якби те прохання не виставлялося і чим би там не мотивувалося. Люди наші вдачу мають складну, скриту. Народ ніколи не показує вам усього того, що він думає, він завсіди приховує в собі частинку того, чого не хоче висловити по тій або іншій причині, ви самі повинні відгадати ту частку і рахуватись з нею. До народу нашого треба відноситись строго, справедливо, не попускати ні в ту, ні в іншу сторону, бо тільки зловлять вас раз та два на тому або іншому, тоді віра до вас пропала. Зрозумійте народ, пройміться його інтересами, гарними і поганими рисами його вдачі, наблизьтесь до нього так близько, як до свого друга і тоді, запевняю вас, ніколи не почервонієте ви і не повісите голови, коли при вас проженуть вашого діда Омелька там, де присутність його зайва.

— Уляно Іванівно, я вірю вам, почуваю в своїй душі, що ви праві, але зрозуміти так людей я не зможу. Зближатись з людом я не вмію, я можу стежити за ним тільки тоді, коли він сам звертатиметься до мене за яким небудь ділом або порадами.

— Чого він до вас ходитиме? Народ не звернеться до вас, він уже зарані залічив вас своїм інстинктом до категорії народолюбців і, значить, вирік над вами свій присуд, що ви для нього непотрібний. Може й прийде коли небудь хто небудь, щоб написали йому прошення, а більше ні з чим не звернуться — побачите! Ні, добродію, народа так не пізнаєте ви і за сто літ. До народу треба самому вмішуватись, треба вислухати від нього сотні дрібних образ, тонких, але колючих насмішок, явної неповаги, іронічних уваг, ряд недовіря, — пережити все отсе, тактовно проковтнути, тоб то проковтнути так, щоб і в знаки не дати, крім того відплатити за кожну неприємність добрим ділом, не підкреслюючи того доброго, не ждучи за те діло ні плати, ні подяки, та аж тоді тільки народ почне вірити вам, слухати вас. Я родилася на селі, ось уже шість років як скінчила гімназію і цілком віддалася народнім інтересам; мала досвідченого учителя — свого батька, що 52 роки жив у селі з селянами і 52 роки дорослого віку, бо умер він на 74 році життя, — і то проковтнула не одну зневагу. Народ — це хвиля — віє вітер до берега і хвиля котиться сюди, а подихнув з берега — і хвиля зараз повернулася, але під хвилями, як і в дійсному морю, багато цінности всякої і коли побачите ви ту цінність, коли проміння цінности тієї загляне в душу вашу, що вам тоді дрібні, поодинокі образи або неприємності? То шкаралюща темноти, то гіркий докір інтелігенції, що власні інтереси свої поставила вище над всяку цінність і занедбала свого рідного, але убогого брата.

— Ви знаєте народ, я це бачу, — заговорив Мисак, — і ви повинні показати мені ту стежку, те діло, де я міг би все таки бути корисним народови.

— Ту стежку, те діло? Інтелігентна, освічена людина може бути корисна народови у кожному ділі.

— Колиж не знаю я тих діл.

— Так ви тоді так і питайте: які, мовляв, у народа є діла і потреби, де можнаб було бути корисним?

— Ну, нехай і так.

— Учити в школі можете?

— Не учителював ніколи.

— Садівництво знаєте?

— Ні.

— Огородництво?

— Зовсім ні.

— Значить агрономічних знань у вас ніяких?

— Ніяких.

— Юридичних?

— Теж.

— Майстерство яке знаєте?

— Не знаю ніякого.

— Може писарем волосним можете?

— Не мав нагоди довідатись про це діловодство, та і взагалі канцелярщина мені дуже противна.

— Сільський писар далеко не канцелярист... А може знаєте, як треба краще будувати оселі?

— Ні, ні! Цього я ні-ні не знаю!

— Знаєте може землемірство?

— Не знаю.

— Студіювали може переселенчеські рухи? Знаєте може умови всіх тих країв, куди найкраще переселятись людям?

— Ні, і цього не знаю.

— Може знаєте що небудь по ветеринарії?

— Нічого. По гігієні тямлю дещо.

— Про це казали ви. А може пасіку вести умієте добре?

— Маю декілька добрих книжок, а практично не працював ніколи.

— Так мабуть вас і випитувати нічого? Скажіть самі, що знаєте ви і що бажалиб робити?

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПО ПРИЯТЕЛЯХ ПІЗНАТИ

„Славоник Болетин", що його видає у Ню Йорку організація „Славоник Прес", подає лист якогось хорвата Г. К. з Женеви про умовини в Хорватії. Між іншим пишеться у листі:

„Я не можу поминути мовчанкою божевільних правителів у Загребі, що зробили принаймні те, що оплюгавили імення Хорватії й хорватів перед всею Европою та перед усім світом".

Хорватський кореспондент „Словянського Болетину" має певно на думці уряд того Павеліча, котрого „Україна", орган ОДВУ, оноді розхвалила як приятеля українців та союзника „вождя української нації".

СОРОМ ЧИ СЛАВА?

Каже цей хорват: „Діти дітей теперішнього покоління будуть стидатися, читаючи в книжках про поведінку й вчинки цих так званих державних мужів Павеліча".

Що там будуть почувати діти дітей теперішнього хорватського покоління в Хорватії, це видаі не обходить навіть американців хорватського роду. Та що діти дітей теперішнього покоління хорватської імміграції будуть почувати сором за „божевільних правителів Хорватії", що їх називають „державними мужами Павеліча", це видаі причетно для всякого в Америці.

І для нікого тут певно сумніву нема, що заповідь женевського кореспондента „Словянського Болетину" вгадують майбутнє вдучно. Можна навіть сказати, що серед хорватської імміграції в Америці вже нині люди соромляться за те, що видівають так звані „мужі Павеліча".

ПЕРЕКАЗИ

„Прошу перекажіть хорватам у Канаді й Злучених Державах, що там нема й не може бути навіть сліду так званої незалежности Хорватії в рамах німецько - італійського „лебенстравму"... пише женевський кореспондент „Словянського Болетину".

Хорвати в Канаді й Злучених Державах „повинні бути більш ніж переконані, що найбільша частина хорватів є проти теперішних умовин і нетерпеливо дожидає хвилі, коли вони дістануть нагоду увільнитися від Павелічового божевілля й тиранії".

Що це так справді є, як пише женевський кореспондент „Словянського Болетину", це видно відай з того, що очайдушно Павеліч шукає собі союзників.

ДРУГА СТОРОНА МЕДАЛІ

Каже цей Г. К.: „Переглянувши „роботу" Павеліча за останніх кілька місяців, не можна прийти до іншого переконання, хіба, що він є найбільше жалюгідною, найбільше стидугідною фігурою, яка колинебудь появилася в історії хорватського народу. Це видно нещастя так склалося, що з нього зроблено певного роду „історичну особу" в цей катаклізм, що впав на Европу".

Як ручить „Україна", орган ОДВУ, до того Павеліча говорив „уповажнений Вожд Української Нації й ОУН": „Наш Вождь висловлює Вам найщирішу подяку за це все добро, що Ви зробили для справи українського визвольного руху взагалі й для української меншини, якій Провидіння судило жити під Вашою опікою у Незалежній Хорватії".

Кожна з цих заяв говорить виразно сама за себе.

ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ ДЛЯ ОБОРОНИ

(Виготовлено Бюром Урядових Донесень, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Секретар фльоти, Накс, по повороті з Гаваї, доніс, що збройні сили Злучених Держав Америки не були там на поготівлі підчас першого японського нападу. Накс каже, що фльота втратила один боєвий корабель, один для вишколення моряків, три нищителі та один міноносець. Крім того були ушкоджені інші кораблі, направа яких вимагатиме від кількох днів до багатьох місяців. Він каже, що 2,729 старшин та вояків фльоти було вбито а 656 ранено.

Президент призначив суддю Найвищого Суду, Робертса, головою спеціяльної слідчої комісії. В наслідок слідства комісії, відповідальні урядники Гавайської команди були звільнені і замінені іншими. Адмірал Нимич на місце адмірала Кімела, — головного командуючого фльотою Злучених Держав Америки на Пацифіку та лт. ген. Емонс з воєнно-повітряної служби замісти лт. ген. Шорта — командуючого військовими відділами на островах.

Воєнний фронт.

Звідомлення департаменту війни і фльоти за тиждень говорять про: затоплення одного ворожого транспорту й „можливо" одного нищителя; значне ушкодження другого ворожого транспорту; дальші успішні відбиття ворожих спроб захопити Вейк і Мидвей та про дальше бомбардування Филипин.

„Ленд-Ліз" допомога.

Секретар війни, Стимсон, заявив, що, не зважаючи на тимчасове зменшення допомоги по „ленд-ліз" після нападу на Перл Гарбор, збільшені воєнні зусилля „мусять неминуче збільшити а не зменшити доставку тим, що воюють з нашим спільним ворогом". Президент повідомив Конгрес, що допомога збільшилася з $18,000,000 в березні до $283,000,000 в листопаді. Загальна сума допомоги, уділеної де 1-го грудня виносила $1,202,000,000.

Армія.

Секретар війни, Стимсон, казав на пресовій конференції, що хоч додаткових $10,000,000,000 на оборону уможливлюють збільшення армії приблизно до 2,000,000 вояків, департамент війни „старається розвинути машинерію, завдяки якій армія може постійно збільшуватись без обмежень" та з „найменш можливим перешкодами в нашім економічнім житті".

Асентирунок.

Конгрес ухвалив закон про реєстрацію всіх мужчин у віці від 18 до 65 літ. Обовязаними до воєнної служби є особи від 20 до 44 років включно. Секретар війни, Стимсон, сказав на пресовій конференції, що бранка добровольців буде припинена як тільки минеться „теперішній патріотичний рух". Надалі буде асентирунок. Цензусове Бюро розраховує, що Злучені Держави Америки та союзні держави, включаючи Хіну та Індію, мають 163,887,000 мужчин обовязуючого віку, від 18 до 35, в той час як держави „осі" мають 28,560,000.

Фльота.

Департамент фльоти уповноважив всі заряди фльоти до найбільшого використання додаткових змін та додаткових годин праці, аби прискорити будівництво. Всі робітники при морському будівництві мусять працювати 48 годин на тиждень. Спущено на воду 4 кораблі: ЮСС Колюмбія — кружляк на 10,000 тон, та три нищителі.

Продукція.

Директор продукції ОПМ, Герисон, заявив, що американське та британське виробництво аеропланів перевищить німецьке літом 1942; що Злучені Держави вироблять 840 легких і середних тенків цього місяця та виробляти муть за рік місячно 2,800; що продукція машинового знаряддя, необхідного для виробництва воєнної зброї, правдоподібно подвоїться в наступнім році; що перший бомбовик буде вироблений вкоротці, після 1-го січня, в новій фабриці в Кензас Ситі, з частин, зроблених в автомобілевих заводах; що СПАБ затвердив пляни потрійного збільшення продукції газоліни для летунства.

Першенство.

ОПМ продовжив до 4. січня заборону продавати нові автомобілеві гуми. Від 4. січня буде введена програма розприділювання гум тільки для потреб, необхідних для торговельного та громадського добробуту. ОПМ також заявило про повну контролю всього олова що є в краю, або в дорозі морем; наказало виробникам печей та інших приспособлень до варення вкоротити вживання заліза й сталі; видало наказ, про вживання овечої шкіри тільки по розпорядженню ОПМ; упростило процедуру першенства, дозволяючи фабрикантам самим встановлювати оцінку на замовлення матеріялів, вартости менше як $500.

Матеріяли.

СПАБ заявило про підготовку програми забезпечення вистарчаючої доставки сирівців з району Пацифіку „навіть у випадку якщо американський доступ до заморських джерел буде цілковито відрізаний". Директор ОПМ, Кнудсен, заклика всіх людей збирати всі ріжні старі кавалки металів в домах і майстернях та продавати їх торговцям тих товарів. Директор Цивільного Постачання, Гендерсон, казав, що всі воєнні потреби вимагають 50 фунтів на місяць непотрібного паперу від кожної родини.

Відділ споживачів про ОПА доносить, що вживані автомобілеві гуми коштують лише 40 до 50 відсотків як нові, але роблять 75 до 80 відсотків кількости тих миль, що їх роблять нові. ОПМ звертається до громадянства не купувати нових матеріялів до затемнювання вікон та не вживати медичних пластирів для заліплювання вікон для охорони проти летунських нападів.

Ринок праці.

Адміністратор Федерального Забезпечення, МекНат, заявив, що безробіття в наслідок браку матеріялів правдоподібно досягне найвищої точки в першій половині 1942. року. Він каже, що найбільш зачеплені будуть Великі Озера (Ґрейт Лейкс) на район долини в Огайо. Він доносить, що в наслідок першенства число робітників потрібних в воєнній індустрії, збільшилося за шість місяців за допомогою 1,500 стейтових бюр посередництва праці.

Президент звернувся то губернаторів, аби надіслали до державного Бюра Посередництва Праці персонал, книжки та вказівки, потрібні для праці центрального бюра. МекНат, якого Федеральне Бюро Забезпечення включає стейтові, спонукує працедавців наймати робітників виключно через місцеві публичні бюра посередництва та стримуватися від „темних" оголошень, слідження робітників та інших „шкідливих і руйнуючих" методів вербування робітників.

Ціни.

Бюро Статистики Праці доносить, що оптові ціни, головно на сільсько-гоподарські продукти, піднялися на один відсоток протягом тижня, кінчаючи 13. грудня — „найвищий рівень з 1929 року" — та на 16 відсотків вище ніж в цей час минулого року. Кошти життя, по відомостям бюра, є тепер на 11.8 відсотків вищими від тих, які були на початку війни в Европі.

Адміністратор цін, Гендерсон, приступив до установлення цін на: гуму, сирівці вовни та ріжні вовняні тканини, каву, какао, перець, какавове масло, товщі та олива, виключаючи масло, дошки та обручі для бочок, смерекове дерево, з якого роблять „плайвуд", старі вироби з заліза й сталі, природні смоли й шелаку, як теж вживані коноплині й бавовняні мішки.

Кораблі і доставка.

Департамент державних справ повідомив, що французькі залоги на всіх французьких кораблях в Злучених Державах Америки були звільнені 2. грудня від охорони кораблів і залоги. Департамент справедливости каже, що залоги будуть вважатися чужинцями, але не ворожими. Департамент державних справ перебрав величезний французький корабель „Нормандi" і шведський „Кунгсгольм" та заявив, що „власникам будуть дані відповідні відшкодовання". Морська Комісія припинила офіціні церемонії для нових торговельних кораблів, але повідомляє про спущення на воду 8 нових кораблів протягом тижня.

Цивільна Оборона.

Червоний Хрест та ССС повідомляють про порозуміння в справі вишколення персоналу в техніці поборювання нещасть та вживання ССС таборів, заряджень та персоналу тоді, як буде потреба масової евакуації в будьякій частині країни. Червоний Хрест також набирає ще 50,000 вишколених доглядачок хорих. Аби досягнути того числа, покличуть доглядачок, які раніше не надавались до воєнної праці з огляду на вік або замужжя.

МАЛЯЙСЬКИЙ ФРОНТ.—Карта показує головні напрямні японських нападів на британські сили, обороняючі Маляйський півостров.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Філядельфія, Па. — Товариство „Дочки України", відділ 42. Союзу Українок Америки, закупило два примірники „Історії України" М. Грушевського і призначило як дарунок бібліотекам таких місцевих американських інституцій: Інтернешенел Інститют і Федерейшен оф Вімeнс Клобс".

Бофало, Н. Й. — Товариство „Український Сокіл", відділ 304 У. Н. Союзу, закупило один примірник „Історії України, виданої англійською мовою, призначуючи його для бібліотеки Рівер Сайд Гай Скул.

Дітройт, Міш. — Громадянка А. Г. Біловус надіслала $10 на закупно четирьох книжок Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України", з яких призначила одну для часопису „Ди Дітройт Нюз", другу для „Дітройт Поблик Лайбрері, Скулкрефт Бренч", а дві вислано на адресу замовляючої.

Словінці під Обухом...

(Докінчення зі сторони 2-гої)

голоситься до служби проти Італії.

Захопивши частину б. югословянських земель, італійці повели там на спілку з німцями політику винародовлення, себто ґерманізації й італізації. В словінській провінції нараховують всього 29,000 німців, а самий край, від римських часів має словянську більшість та словянський характер (римляне називали цей край „Панонією"). Велику більшість, бо понад мільон, творять самі словінці. Та проте німці називають цей край „німецьким", та наставили свого комісаря Штайндля, який по диктаторськи править місцевою людністю.

Німецькі реформи відносяться в першу чергу до мови й виховання. Словінцям не вільно вживати рідної мови, а всі їх школи замкнені. Йде тут мова про тих словінців, що були під Югославією, бо ці, що були під Італією, не мали своїх шкіл. Італійці також замкнули словінський університет в Люблянї, столиці Словенії, як заняли по розгромі Югославії.

Супроти словінських селян ведуть німці рівнож кольонізаційну політику. Здебільша їм відбирають ріллю, а на їх місці осаджують німецьких селян. Позбавлені землі словінці висилають до Хорватії, або на роботи до Німеччини. Згідно з заподанням асвтрійського бюра в Лондоні досі німці виселили понад 250,000 словінських родин, цебто майже все селянство, коли взяти під увагу, що великий процент словінців творять якраз селяни. На їх місце спроваджують німців і тим робом творять „німецький характер полудневої Стирії".

Мужчин від 15 до 30 літ забирають примусово до Німеччини, а дівчат у віці між 15 і 24 роком стягають до публичних домів, призначених для армії. Всю інтелігенцію та духовенство запроторено в концентраційні табори.

Словінці бороняться як можуть. В боротьбі з ґерманізмом вони мають вже усталену практику та традицію, бо цілими віками боролися проти панування Габсбургів. Як доносять з Европи, словінці ведуть саботажеву акцію, висаджують у воздух залізничі шляхи, арсенали й ін.

Одним словом, найменший словянський народець, який від давна не бачить волі, бореться на життя й смерть з німецько - італійською окупацією.

АМЕРИКАНЦІ ВІДБИЛИ ЧОТИРИ МІСТА НА ОСТРОВІ ЛУЗОН

МАНІЛЯ. — Берт Сілен, кореспондент „Нешенел Бродкестінґ Компані" подає, що американські й филипинські війська відбили наступи японців в околиці над заливом Лінґаєн та відбили 4 міста, які вже були в руках японців. Він доносить також, що американські сили мають добрі під стратегічним оглядом позиції, які вможливлять їм видержати та відбити дальші ворожі наступи.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З МУЗИКИ

Два найвизначніші американські журнали (магазини) присвячені концертовій праці музичних артистів в Америці, помістили на концерт українського скрипака і композитора Романа Придаткевича ось такі рецензії:

I.

Reappearing at Town Hall after an interval of some ten years, Roman Prydatkevytch, Russian-American violinist, had the assistance of Paolo Gallico in the first performance anywhere of his Sonata for violin and piano in F Sharp.

Planned in three movements, the novelty, which is refreshingly free from modernistic problems, proved to be a work in wich the composer had treated the part for the piano much more generously than that for the violin, which is sparsely written and concerns itself with short and widely separated phrases to such an extent that it creates little effect of continuity. The piano part, on the hand, is of a flowing, opulent character, and it was played by Mr. Gallico with ready fluency and authority, albeit a whit too self-effacingly in view of the dominating quality of the violin tone.

Mr. Prydatkevytch's style of playing is essentially a forthright one, and inasmuch as his interpretations are marked by any great imaginative or emotional quality, the first and last movements of the Dvorak Concerto were more congenial material to him than the Adagio section. For the same reason in the succeeding group the Akimenko Dance, played with a good deal of dash and brilliance, and the Burleight' 'Imps' were more effectively projected than the quieter Bloch and Barvinsky pieces. In the Concerto and the succeeding numbers the piano parts were played by Otto Gruenbaum. A sizable audience was cordially applausive after every number, recalling the violinist-composer and Mr. Gallico repeatedly after the sonata.

C.

(MUSICAL AMERICA for November 25, 1941)

II.

Prydatkevytch Plays Own Work

The highlight of the violin recital by Roman Prydatkevytch in Town Hall, Nov. 9, was the first performance of his own Sonata for Violin and Piano in F sharp major, with Paolo Gallico. He opened his list with Roger's Prelude and Fugue in E minor for violin alone. In the sonata pianist and violinist played together sympathetically. Mr. Prydatkevytch showing admirable technical skill. The A minor violin concerto by Dvorak, Bloch's Melodie, Burleigh's Imps (Burlesque), Akimenko's Dance, and the Gavotte and Rondo movements of a Suite by M. O. Hayvoronsky followed.

The violinist's own short composition based on Ukrainian folk songs left the hearer wanting more for the sincere, thoughtful performance. Otto Gruenbaum accompanied capably.

(MUSICAL COURIER December 1, 1941).

ГІТЛЕР ПЕРЕБИРАЄ КОМАНДУ. — У своїм очайдушнім бажанні запобігти військовому замахові проти себе Гітлер зложив з команди головного маршала Вальтера фон Бравхіча (що з ним стоїть на світлині) та обняв самий команду над військами.

Пару днів тому появилася чутка, що Бравхіч приїхав до Ірляндії, але ірляндський уряд цю вістку заперечив.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Є З ЧОГО БУТИ ГОРДИМ!

Наш У. Н. Союз може дійсно гордитись тим, що причинився до таких гарних видань англійською мовою як „Історія України" М. Грушевського чи „Богдан - гетьман України" Ю. Вернадського. Товариство ім. І. Франка, 146 від. У. Н. Союзу, подарувало один примірник цеї історії для бібліотеки Мишиген Юніверзіти в Ен Арбор. Залучаю редакції письмо, яке наш відділ дістав від управи університету, в якій нас запевняють, що книжку ту читатиме цілком певно велике число університетських студентів, та зазначують, що вона є цінним набутком для університетської бібліотеки. Про цю книжку говорено в нас через радіо. Про неї згадала місцева преса. Ось тому всі ми радіємо, що У. Н. Союз робить таку добру роботу і то ще в такий великий час.

П. Андрушків,
секретар 146 від. У. Н. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЛЕЙКВУД, О. — Річні збори Бр. Соп. св. Духа, від. 108., відбудуться 4. січня в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів, щоби прийшли на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання контр. комісії за 1941. рік і вибір уряду на рік 1942. — Д. Потажнп, предс.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 4. січня, в годині 1. пополудні. Проситься всіх прийти на збори, бо буде звіт контр. комісії і уряду та вибір уряду на 1942. рік. Повинність вимагає бути присутним. — Григорій Кісіль, предс.; Дмитро Загута, кас.; Семен Постолюк, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбудуться в неділю, 4. січня, в 1. годині пополудні в церковній гали, Герес Евия. Проситься членів прибути вчас і вирівнати свої довги.

КЛІВЛАНД, О. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться в неділю, 4. січня в годині 12:30 пополудні. Отже проситься всіх членів і члениць явитися й вислухати справоздання уряду та контрольної комісії, за шість місяців. Також буде вибір уряду на слідуючий рік. — За уряд: М. Карась, предс.; Н. Страп, фін. секр.; П. Керик, рек. секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. — Річні збори Бр. св. Василія, від. 185., відбудуться в неділю, 3. січня 1942., в 1. годині пополудні. Проситься всіх членів, щоби прийшли на збори. Буде справоздання урядників і вибір урядників на рік 1942. — За уряд: В. Наконечний, предс.; М. Кіцера, кас.; М. Романишин, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Тов. Сокіл, від. 304., вибрало на рік 1942. такий уряд: Ст. Завійський, предс.; Анд. Грубяк, заст.; Ів. Грубяк, кас.; Т. Гаравуз, заст.; Ів. Поточак, секр. Товариства, Ів. Швець, заст.; С. Ваврів, секр. Союзовий; Н. Гнатишак, заст.; Ів. Грицьковян, І. Вах, контрольори: А. Корпан, Д. Мидзан, надзирателі хорих. М. Шафран, С. Верхеівський до прапорів; М. Костецький, капітан; С. Лещишин, поліцай. Збори будуть відбуватися в першу неділю по першім в 2. годині в гали парохіяльній, 158 Джермейн Стр. Перші збори будуть 4. січня в 2. годині. Буде річне справоздання і перебір уряду. Проситься всіх членів взяти участь у тих зборах. — За уряд: Ст. Завійський, предс.; І. Грубяк, кас.; С. Ваврів, секр.

ФРАКВІЛ, ПА. — Річні збори Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 242., відбудуться в неділю, 4. січня, зараз по Сл. Божій. Кожний член має бути на цих зборах, бо буде справоздання секр. і контролі та вибір нового уряду на 1942. — Максим Камак, предс.; Андрій Драбік, кас.; Василь Найдух, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. З. з Дітройт, С. К. з Шікаго й І. Б. з Сейнт Луїс. — Вицинки з американських і польських газет одержали. Дякуємо. Всі такі відомости є для нас дуже важні. Як завважуєте, ми використовуємо їх в нашій газеті дуже часто.

Віршовані побажання добрі для святочних оголошень. Там не вимагається, щоб це була поезія. А такими оголошеннями допомагаємо існуванню газети, що є теж патріотичним ділом.

І. Г., Карні, Н. Дж. — До тої інституції, про яку згадуєте, вже вислав книжку У. Н. Союз на власний кошт. Вислав сотки книжок даремно й до інших інституцій. Нам здається, що шкода напоминати інших. Найкраще самому купити і зробити дарунок якій інституції. Або зібрати між знакомими і купити. Тоді буде зроблене діло, а воно промовляє краще слів і закликів.

П. М., Бруклин. — Поодинокі особи, що закупили, чи закуплять „Історію України" чи „Богдана", будуть оголошені окремо.

А. Г. Б., Дітройт, Міш. — Треба подати нам точно, на що зужито гроші з цього свята. Тепер воєнні обставини і треба нам усім вважати, щоб не вносити нових роздорів. А розділ жертв повинен бути пристосований до теперішних подій і потреб. Тепер часопис відповідає за кожне слово й ми не можемо містити „без змін" як це бувало. Це є в інтересі часопису і тих, що дописують. Це воєнні обставини і всім нам треба до цього застосуватись.

В. І. Ч. — З Вашого запиту можнаб припускати, що Ви думаєте, що в людей, що звуть себе українцями, може бути ріжниця між Галичиною і Україною. То тільки була і є ріжниця в головах ворогів українського народу. За давньої Польщі це була „Малопольска", а не Україна. В Гітлера Галичина є частиною Генерального Губернаторства, а в українців Галичина була є і буде частиною одної України.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102., відбудуться в неділю, 4. січня, зараз по співаній Сл. Божій, в гали церковній, на В. 7. ул. і Калич. Кожний член повинен явитись на річних зборах, щоб почути справоздання уряду і контролі. Буке вибір нового уряду на 1942. рік і інші важні справи, як закуплення державних бондів, і справи, які лишились до річних зборів. Ми, урядники, сповняли свої обовязки через цілий рік, а ви, члени, прийдіть хоть раз на рік і послухайте, що ми зробили, чи добре чи зле, і осудіть нас на мітінгу, а не поза мітінгом. — Ю. Гірняк, предс.; Д. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. — На річнім мітінгу Тов. Запорозька Січ, від. 363., вибрано отсей заряд на 1942. рік: А. Іванців, предс.; С. Васьків, заст.; Д. Базів, кас.; Г. Підскальний, секр.; М. Лущишин, заст.; І. Скробач, Гр. Непоралний, конт. комісія; І. Скробач, ст. Тео. Челядин, дозорці хорих. Мітінги відбуваються в другу неділю по першім. Позамісцевих членів проситься, щоби вчас присилали свої вкладки. — Г. Підскальний, секр.

ЗАПОВІДАЄ КІНЕЦЬ ЯПОНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ, ЯКЩО ТОКІО ВПАДЕ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Елберт Д. Томас з Юта, який одинокий серед сенаторів знає читати й писати по японськи, заявив, що Японія цю війну програє, а зо знищенням Токія розлетиться також японська імперія. Він перестеріг, щоб не легковажити японської сили та сказав, що японці можуть віднести ще більші перемоги. Та на довшу мету Японія не зможе успішно боротися проти союзу Великої Британії, Злучених Держав, Канади, Росії, Китаю та Голяндської Східньої Індії. Він твердив, що японці мають „психольогію Гітлера й Мусолінія", цебто є відважні тоді, коли їх противник є слабший або якслід незорганізований, та тратять ініціятиву, коли цей противник щонайменше їм дорівнює.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 21. грудня 1941. року помер через автомобілевий випадок покалічений член Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44. У. Н. Союзу в Нортгемптон, Па.,

ФЕДЬКО МАЗЕПА.

Замешкалий у Bath, Pa.

Походив з місточка Станіславчик, повіт Броди, Галичина, Україна.

Похорон відбувся в четвер, 25. грудня.

Оставив жену Анну.

Вічна Йому память!

Л. Демчук, секр.

РОЗАЛІЯ СТИЦОВЯН,

членкиця відділу 7. У. Н. Союзу в МекАду, Па., виїхала до Ню Йорку на візиту здорова, і там в Нюарку, Н. Дж., нагло померла дня 23. грудня ц. р.

Походила зо села Паланьчи, повіт Ліско, Західна Україна. До У. Н. Союзу вступила дня 15. квітня 1923. року. Оставила три доньки і двох синів.

Вічна Їй память!

Д. Капітула, секр.

В пятницю, 12. грудня 1941., в годині 2:39 пополудні померла у Сеймор, Конн., членкиця 18. відділу У. Н. Союзу,

АНАСТАЗІЯ ВІТЯК.

Покійна походила зо села Солотвини, повіт Новий Санч, Галичина. Зіставила в смутку мужа і 4 дітей: Ярослава, Марію, Богдана і Якова. Покійна була доброю членкицею і все старалася за добро родини і У. Н. Союзу.

Нехай земля буде Їй пером!

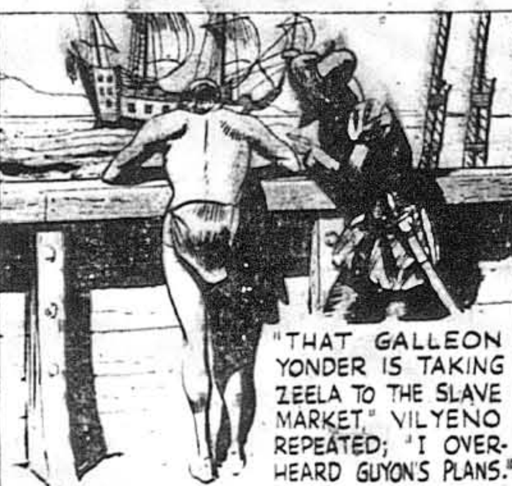
Максим Децьо, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧНІСТЬ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 475. Зберігати віддаль.

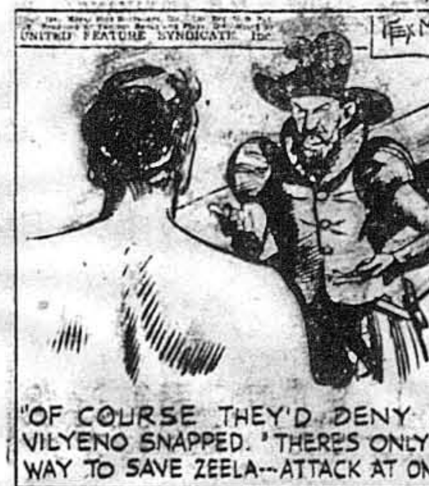
„Отся галера на горизонті везе на собі Зелю", повторив Вилієно. „Я случайно довідався про замірені пляни від Гуйона".

Тарзан повірив цьому. Підступивши до краю свойого корабля, Тарзан з цілої сили закричав до другого корабля: „Віддайте Зелю, а зможете далі їхати".

По якімсь часі з другого корабля прозвучала відповідь. „Ніякої дівчини в нас нема. Щодо погроз — то краще держіться здалека!"

Вилієно відразу завважив: „Зрозуміло, що вони не признаються, що є в них на покладі Зеля. Щоб визволити її, треба заатакувати корабель".